

Aktivt vern

På Grua i Lunner kommune er det fire avgrensede områder som er under vern. Dels som «landskapsområde» dels som «naturminne». I de siste 2 årene har naturvernavdelingen hos Fylkesmannen hatt et fast oppsyn med de vernede områdene. Vi har fått noen ord med oppsynsmannen om hvordan denne jobben har vært.

– Har du tatt mange mineral-samlere i ulovlighet» i denne tiden?

– Ikke en, og det er jeg glad for. Nå har ikke jeg ligget i buskene eller vært tilstede hele tiden, men jeg kjenner terrenget godt etter-

hvert og ser straks om inngrepene er foretatt i tippauger eller fast fjell. Faktisk så har det vært litt ensomt å gå rundene. Jeg hadde ikke forestilt meg at trafikken skulle falle så drastisk i og med fredningen. Men jeg treffer da noen fra tid til annen. Bare hyggelige folk så langt. I sommer traff jeg bl. a. en pensjonert tysk samler, herr Jacoby, riktig en herre. Han var meget fjernt fra det bildet av rovgriske tyskere som har vært tegnet i pressen, disse med lastebil med kran som «stjeler» store biter av «Mor Norge». (De finnes de også + noen norske).

– Bare idyll altså?

– Nei, både i 1987 og 1988 har noen vært og tatt et par skikkelige jafs i en av haugene. Uralitt har vært i skuddet tydeligvis. Det har vært kjørt helt inn med terrenggående bil, og det er helt klart at her er det ikke samlere som har vært på ferde.

– Hva hadde du gjort om du kom over slike folk?

– Nå har jeg jo blitt utstyrt med politimyndighet og den ville selvsagt ha blitt brukt ved et slikt høve. Dvs. beslag i

redskap og kjøretøy og innbringelse til lensmann. Så overtar de.

– Men vanlige mineralsamlere med et par steiner i sekken tar du vel ikke?

– Nei, jeg gjør ikke det. Det er ikke fordi de er «snille» mineralsamlere og eller (amatør)geologer. Men fordi det faktisk står i vernebestemmelsene at det er lov å ta med seg håndstykker til egen samling.

– Men alle tror jo at alt er forbudt?

– Det vet jeg ikke noe om, men det dårlige besøket på de vernede områdene her på Grua kan tyde på at informasjonen har vært for dårlig og for lite målrettet fra myndighetenes side.

Men det kan vel rettes på. Det er i utgangspunktet lagt opp til et såkalt aktivt brukerområde. Både kulturinteressere og naturvitenskapelige hensyn lå bak fredningsvedtaket. Den eneste måten en kan få til et effektivt vern på er således at området blir brukt. Får en til dette, blir oppsynsmann overflødig. Et fint arrangement hadde vi her i sommer. Lunner Historelag og Grua Ungdoms- og Idrettslag og Lunner Naturvernforening hadde en vandring i det gamle gruvemiljøet, med over hundre fram møtte. Når jeg også forteller at Lunner Naturvernforening har tatt jobben med å rydde for søppel i områdene, (de fjernet 30 sekker skrot, noen komfyre, kjøleskap og et bilvrak), så tror jeg at vi er i ferd med å få til et bredt samarbeid om en viktig oppgave.

– Ønsker for 1989?

– Ja, å få treffe flere aktive brukere på verneområdene og at vi i naturvernavdelingen i fylket får opp nye orienteringsaker med en god og informativ tekst.